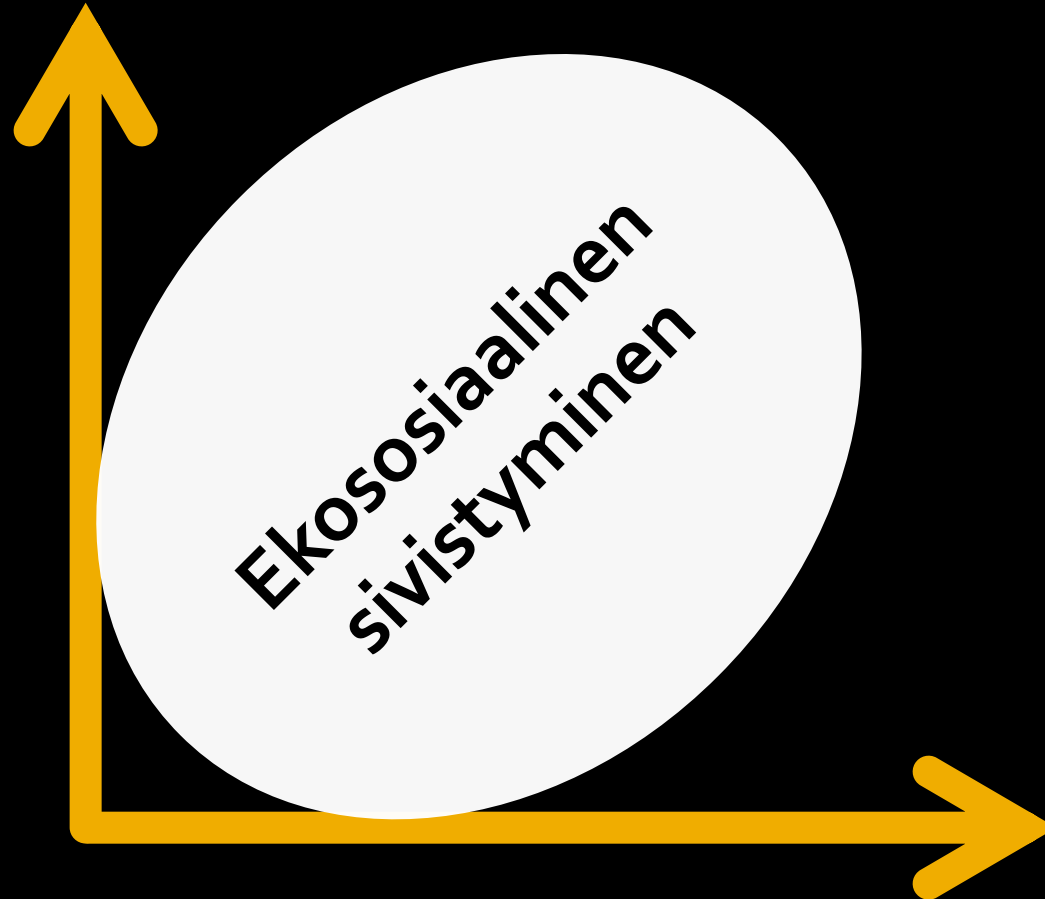

**Tarkoituksensa
tiedostava
järjestö on luja**

Kaikki tulevaisuuteen liittyvät suuret huolet palautuvat ekologisiin ja sosiaalisiin lähtökohtiin

SOSIAALISET HUOLET

ihmisoikeudet,
arvokas elämä,
oikeudenmukaisuus,
tasa-arvo

EKOLOGISET HUOLET

elämän edellytysten säilyminen,
planetaariset rajat, luonnonvarat

Tulevaisuudessa työksi
määritellään kaikki se,
minkä avulla ratkaistaan
yhteiskunnallisia ja
planetaarisia ongelmia?

SISÄLTÖ

1. Ihminen ratkaisee – jos niin haluaa
2. Kohti kestävyystietoista elämänorientaatiota
  - Irrallisuudesta yhteyksien tunnistamiseen
  - Kohtuullisuus ja riittävyys
  - Aineettomat vaurauden hyvän elämän tekijöinä
  - Vastuullinen maailmasuhde
3. Sopivan suurta tarinaa omalla elämällä kirjoittamaan

Ihminen ratkaisee –

jos niin haluaa

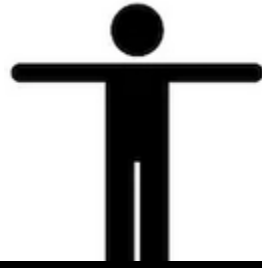
Perinteiset ongelmat

- nälkä
- sodat
- kulkutaudit
- köyhyys

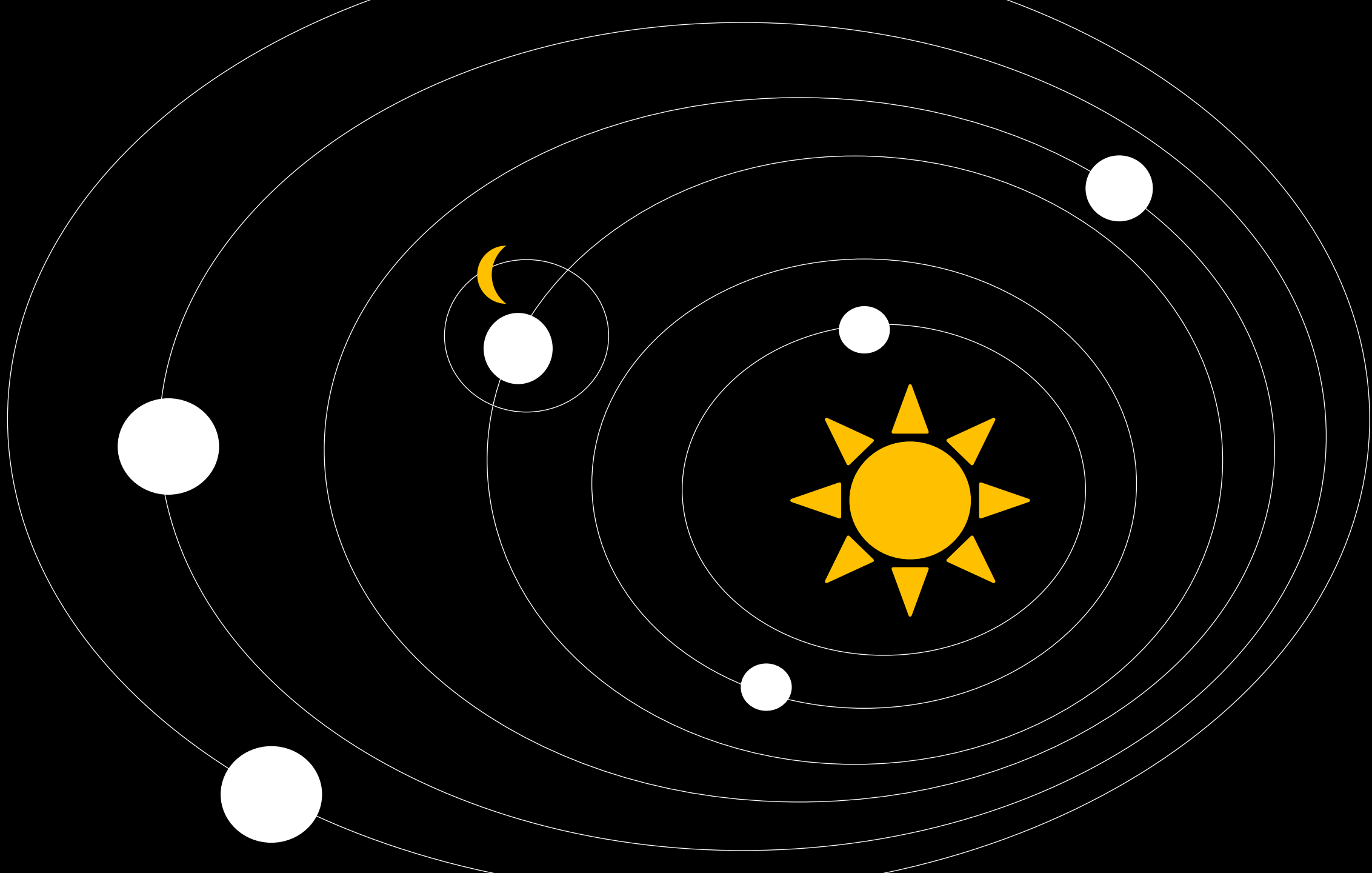
Uudet ongelmat

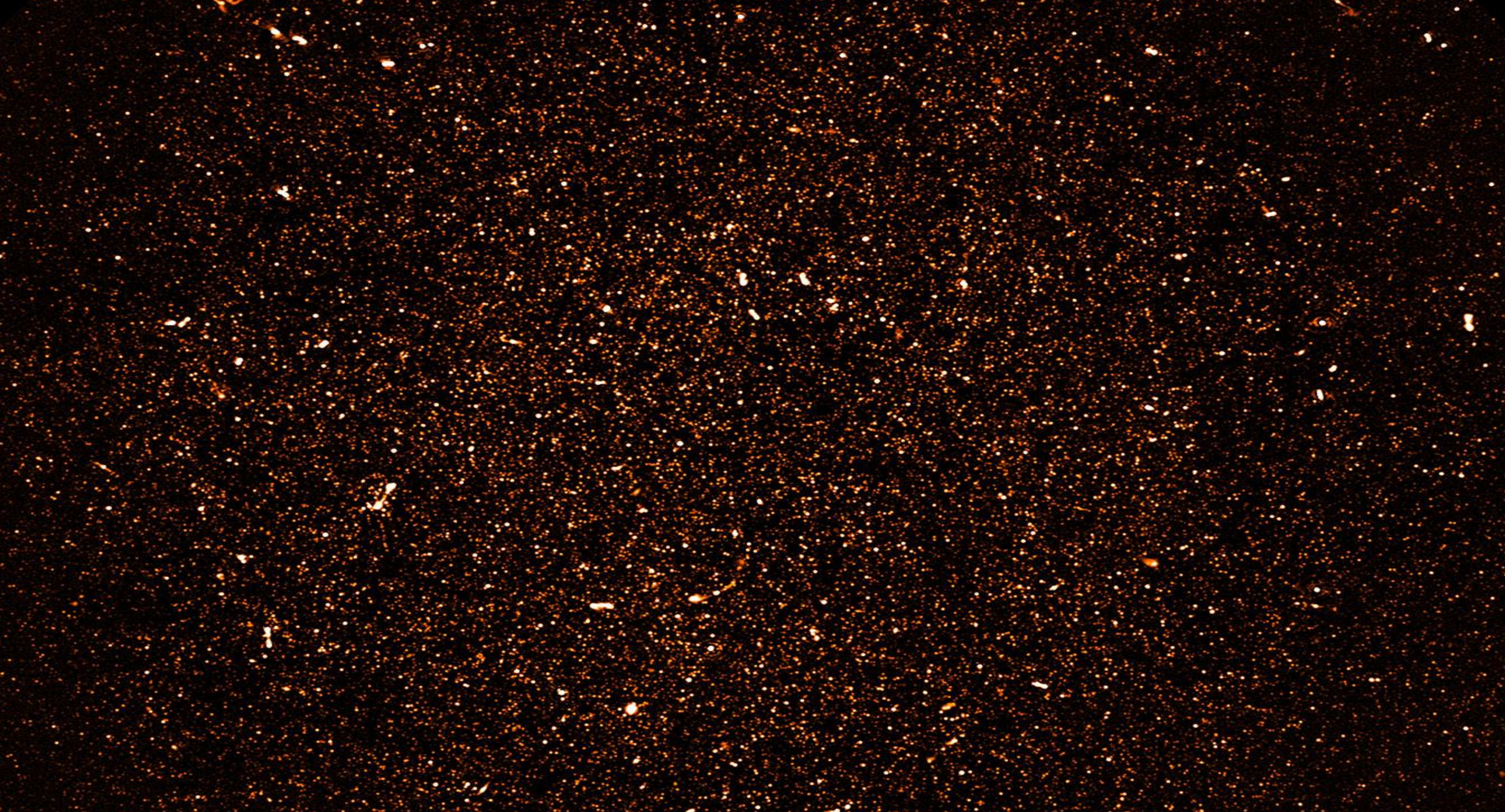
- ilmastonmuutos
- luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen
- luonnonvarojen hupeneminen

Taivas

Maa

Holoseenista antroposeeniin

Ihmisen toiminta on suurin yksittäinen maapallon tulevaisuuteen vaikuttava tekijä.

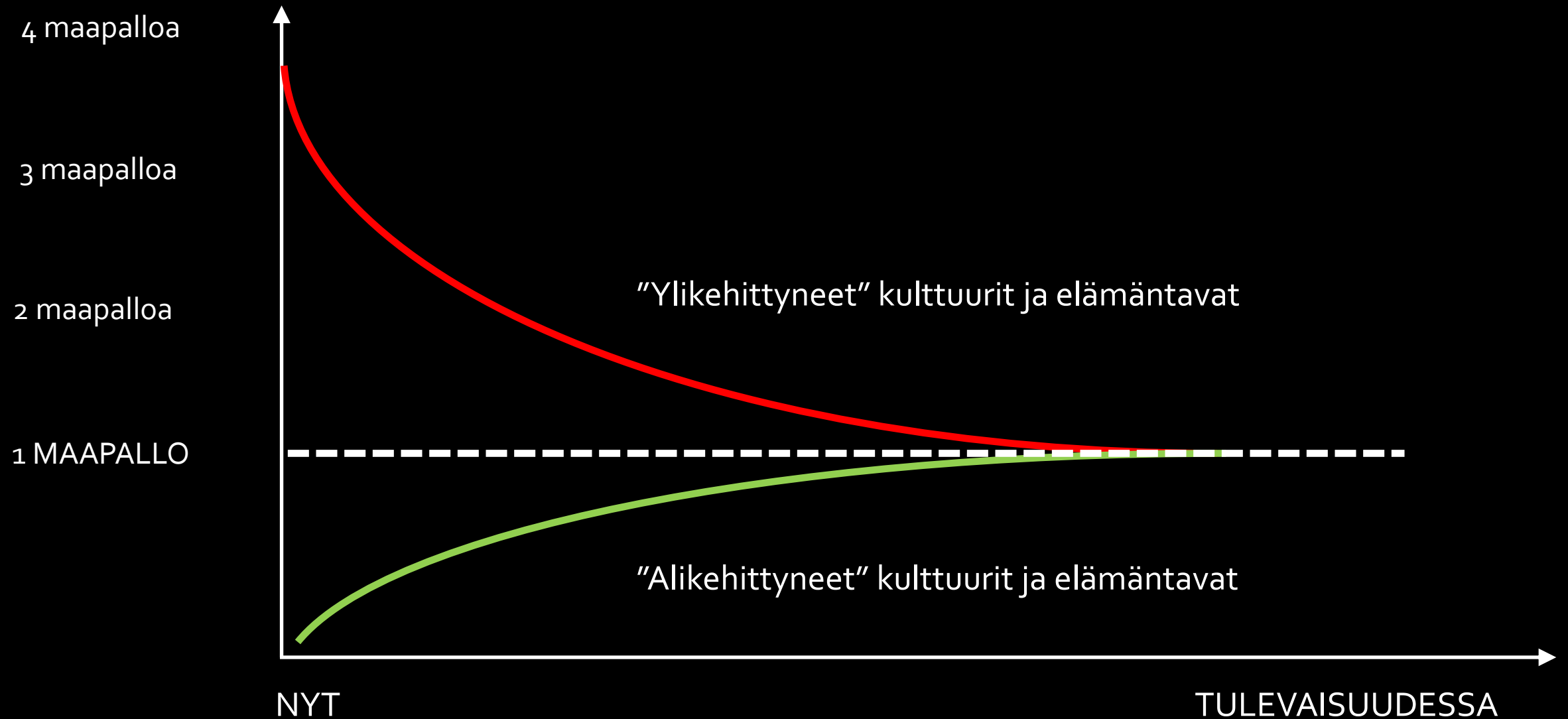

Maailman vauraimman viidesosan kulutus vastaa yli 80% luonnonvarojen käytöstä ja saastumisesta. Vaikutukset ovat 60-kertaiset köyhimpään viidennekseen verrattuna.(*

Aasia on nykyinen tuotantoalueemme?

- 49 % suomalaisten vesijalanjäljestä muodostuu ulkomailla
- noin 40 % suomalaisten syömän ruuan vaatimista pelloista sijaitsee ulkomailla
- yli 30 % suomalaiseseen kuluttamiseen liittyvistä hiilidioksidipäästöistä muodostuu ulkomailla

Luonnonvarojen hyödyntäminen, saastuminen ja päästöt tasa-arvoiseen yhden planeetan politiikkaan pyrittäessä

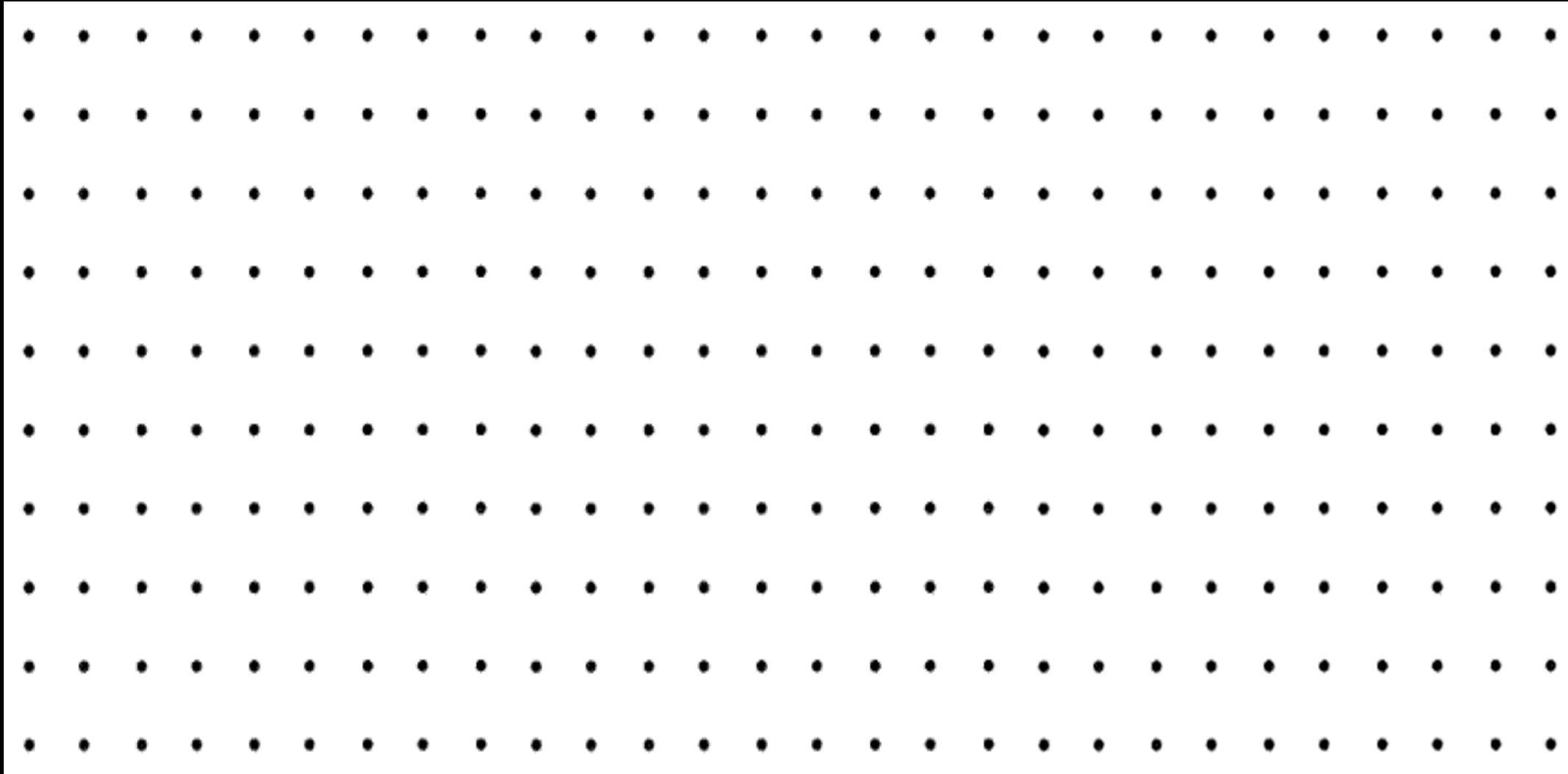
2

Kohti kestävyystietoista
elämänorientaatiota

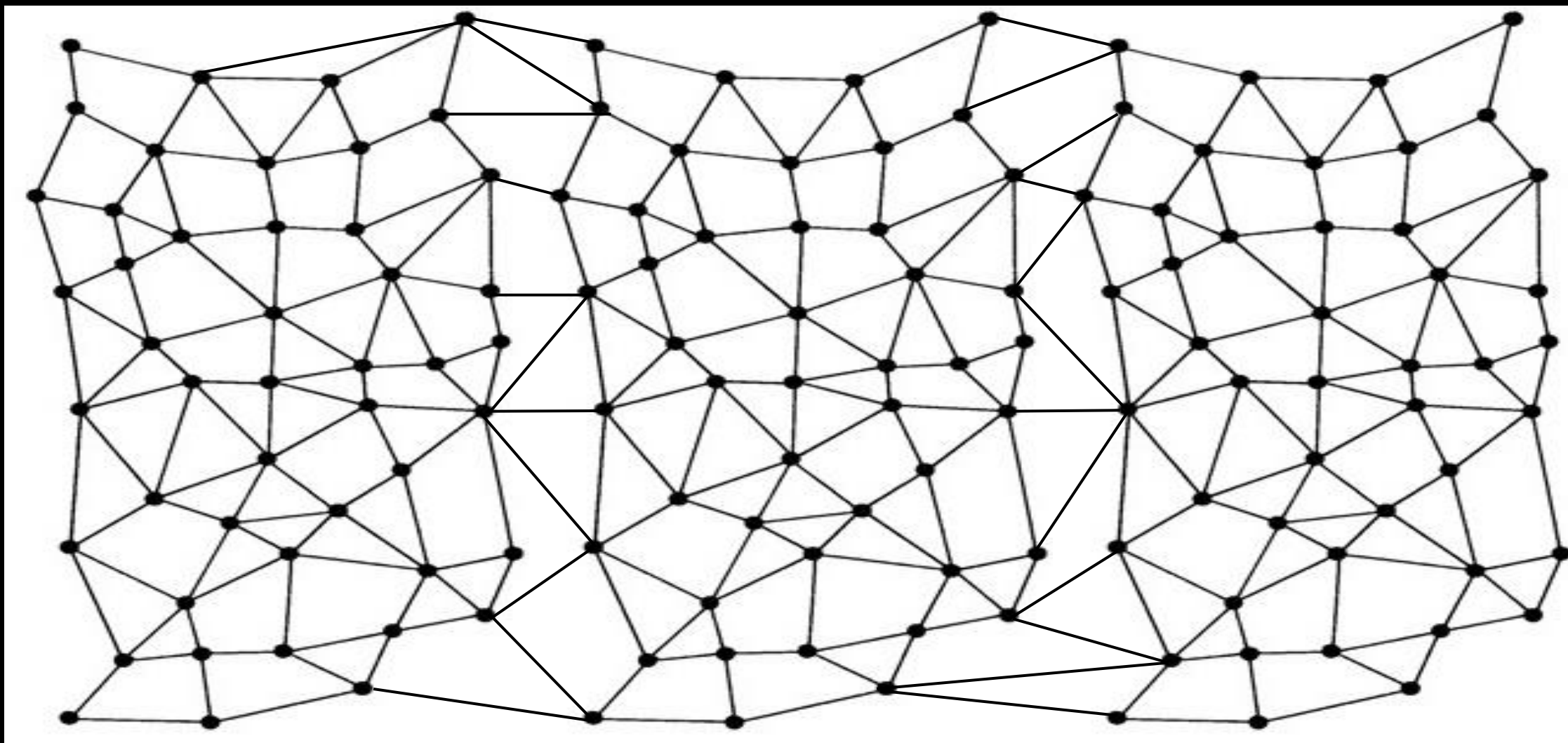
IRRALLISUUDESTA YHTEYKSIEN TUNNISTAMISEEN

Olen elävä osa itseäni suurempaa
kokonaisuutta.

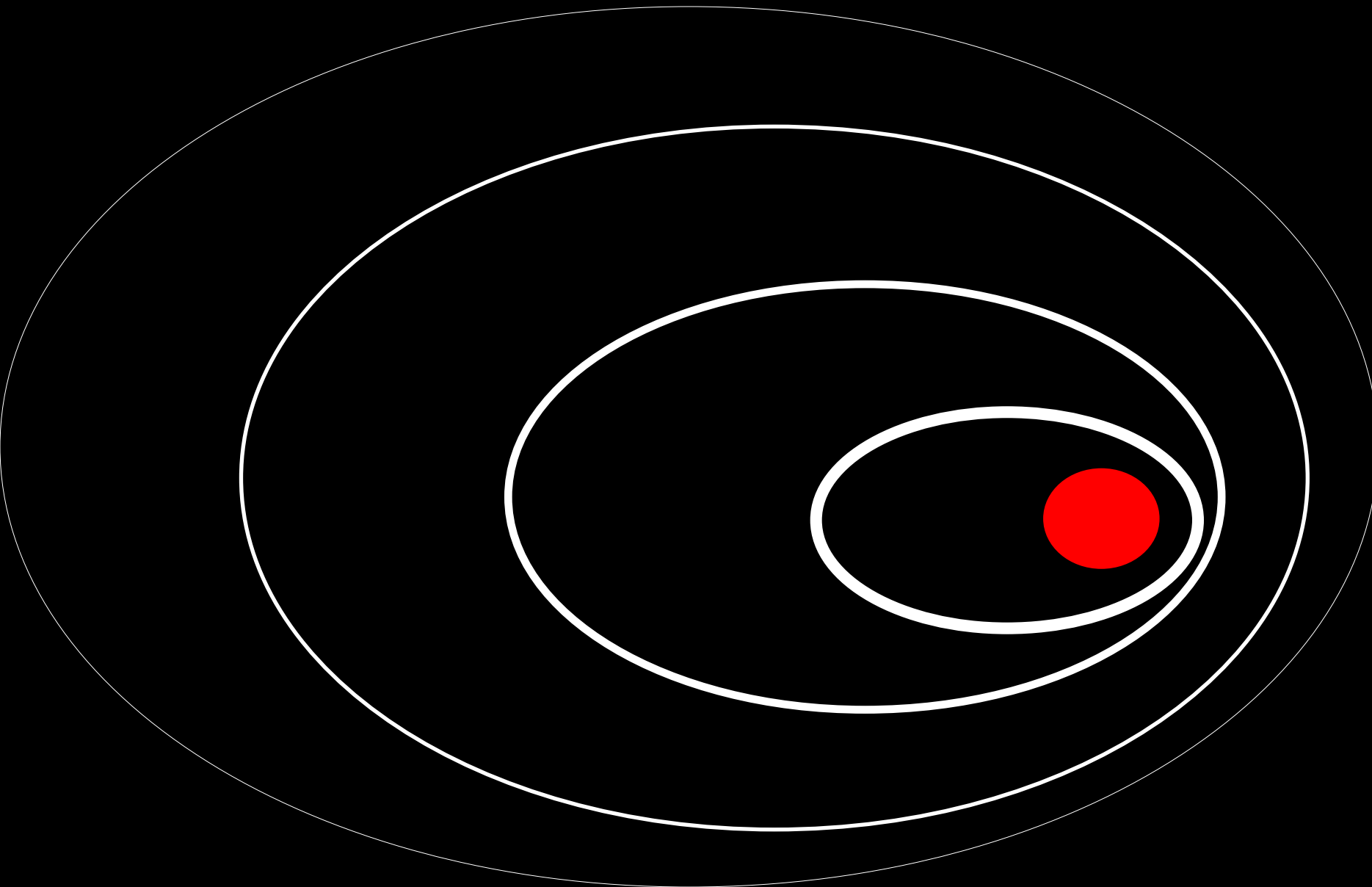

yksilökeskeisyys, eristyneisyys, irrallisuus

liittyminen, kuuluminen, osallisuus

Ketä ja mitä elämänpiiriini sisältyy?

- minä
- yhteisöt
- yhteiskunta
- maapallo
- kaikkeus

**Kolajuoman tarina
esimerkkinä
yhteyksistä, joita
jokapäiväiseen
elämäämme liittyy**

Australia

Ruotsi

Saksa

Iso-Britannia

Ranska

Yhdysvallat

happamuudensäätöaine (E 338)

Iso-Britannia

- kofeiini,
- väri (E 150d), joka on ammoniumsulfiittimenetelmällä tuotettu sokerikulööri ja
- vesi

Iso-Britannia

Tavaratalo Lontoossa

ALU

Timo Pajunen

KOHTUULLISUUS JA RIITTÄVYYS

Tarpeiden ja halujen erottaminen

Tyytyväisyys on onnistumista riittävyyden tarkastelussa

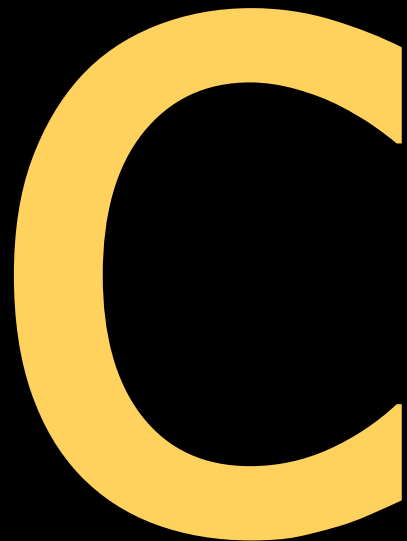
$$\textit{Tyytyväisyys} = \frac{\textit{Mitä minulla on}}{\textit{Mitä minä haluan}}$$

Tunnista kulutusmotiiveja

- > todelliset tarpeet?
- > halut?

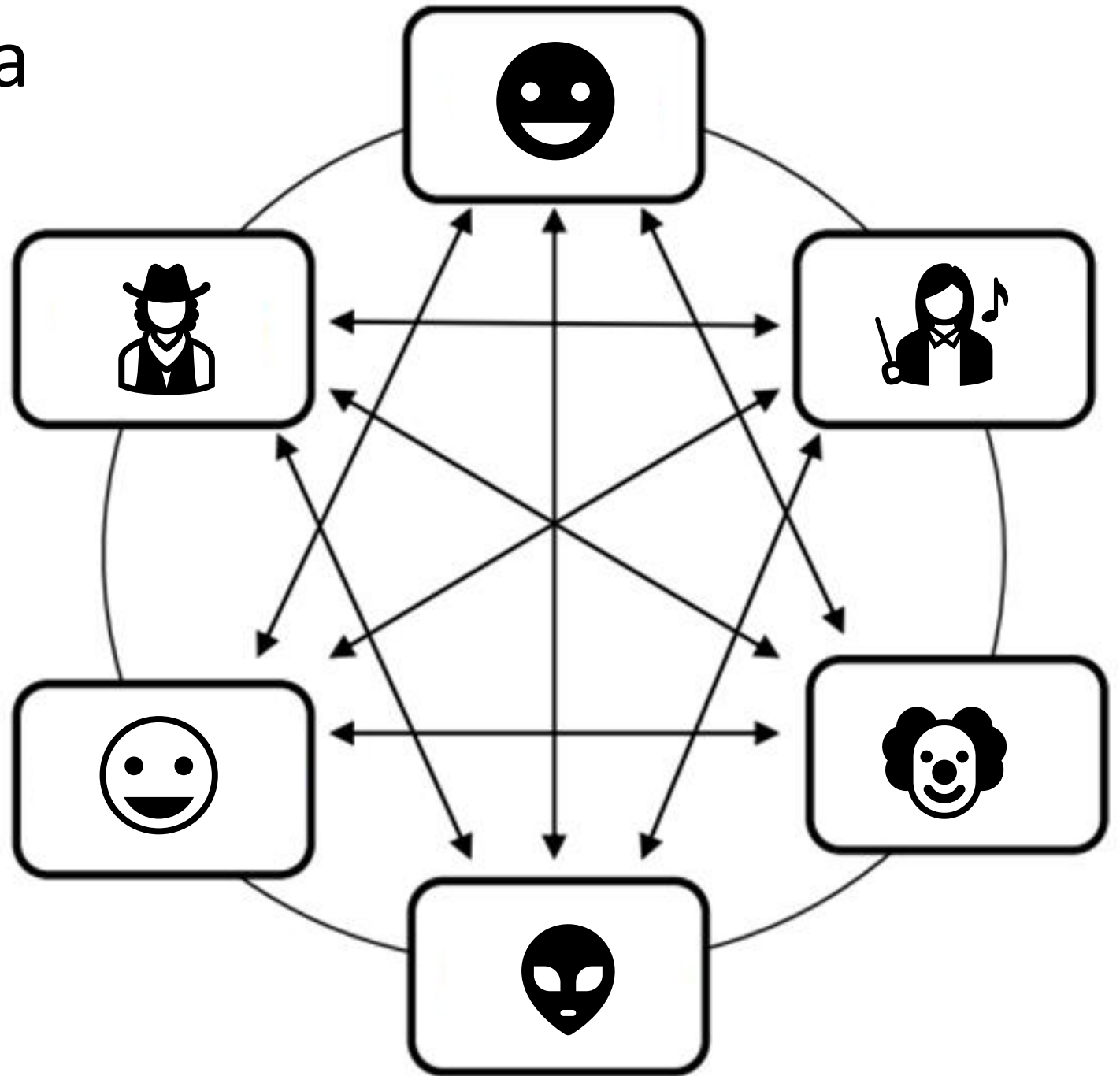
AINEETTOMAT VAURAUDET HYVÄN ELÄMÄN TEKIJÖINÄ

Elämän hienoimmat hetket
perustuvat aineettomiin asioihin,
jotka ovat runsaita ja
ehtymättömiä.

Köyhyyttä on se,
ettei ole yhteyttä ihmisiin,
joiden kanssa jakaa
elämän ilot ja surut.

Yhteys toiseen auttaa
kurkottamaan
oman rajallisuuden
tuolle puolen.

“Jotta minä voisin olla
minä, tarvitsen sitä, että
sinä olet sinä.”

-Desmond Tutu

Sivistyminen on omasta
ainutlaatuisuudesta tietoiseksi
tulemista, sen jatkuvaa ylittämistä ja
käyttämistä hyvyyden, totuuden ja
kauneuden lisäämiseksi yhteisöissä,
yhteiskunnassa ja maailmassa, jotta
hyvän tulevaisuuden toivo vahvistuisi.

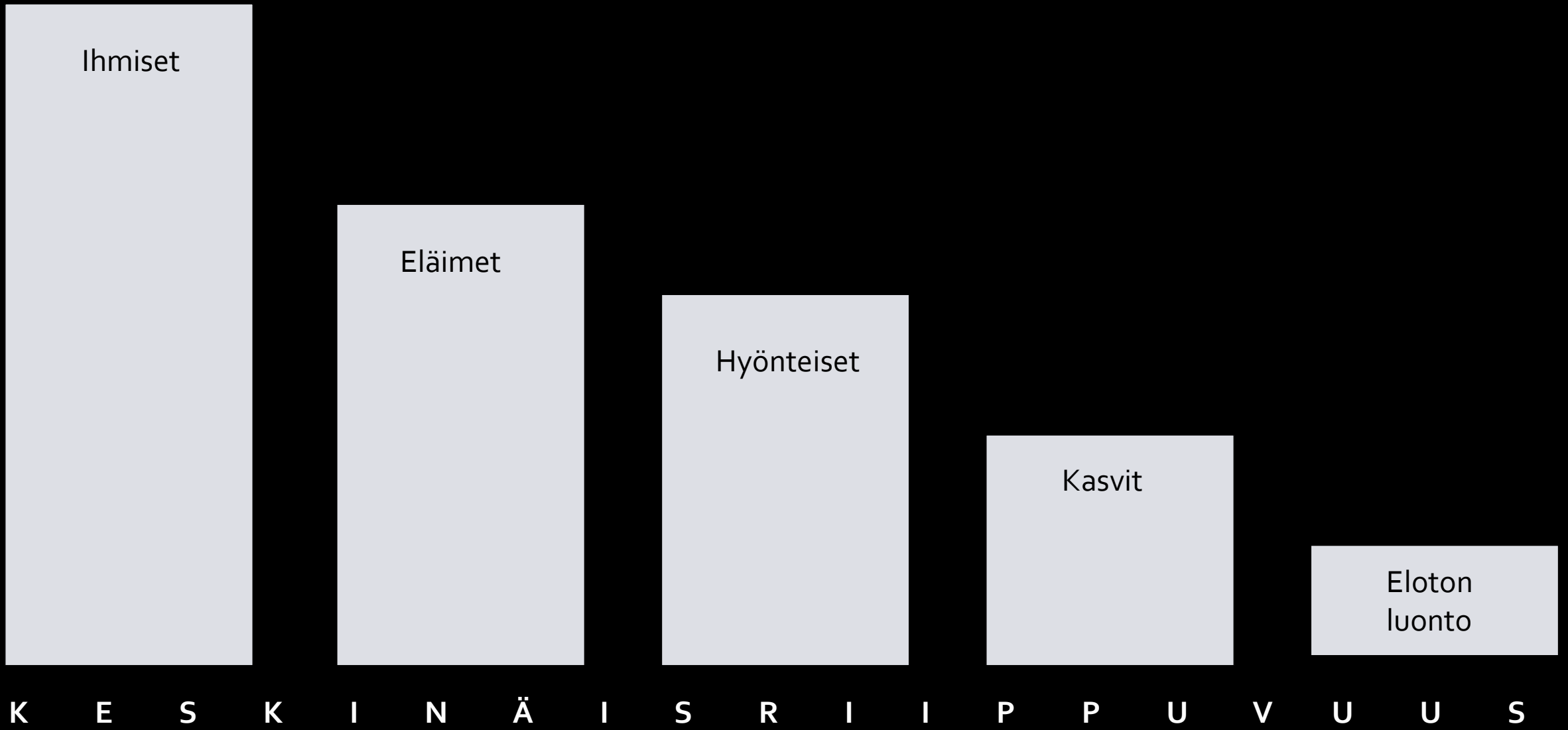
Jokaisessa ihmisessä on jotakin pysäyttävän kaunista.

d

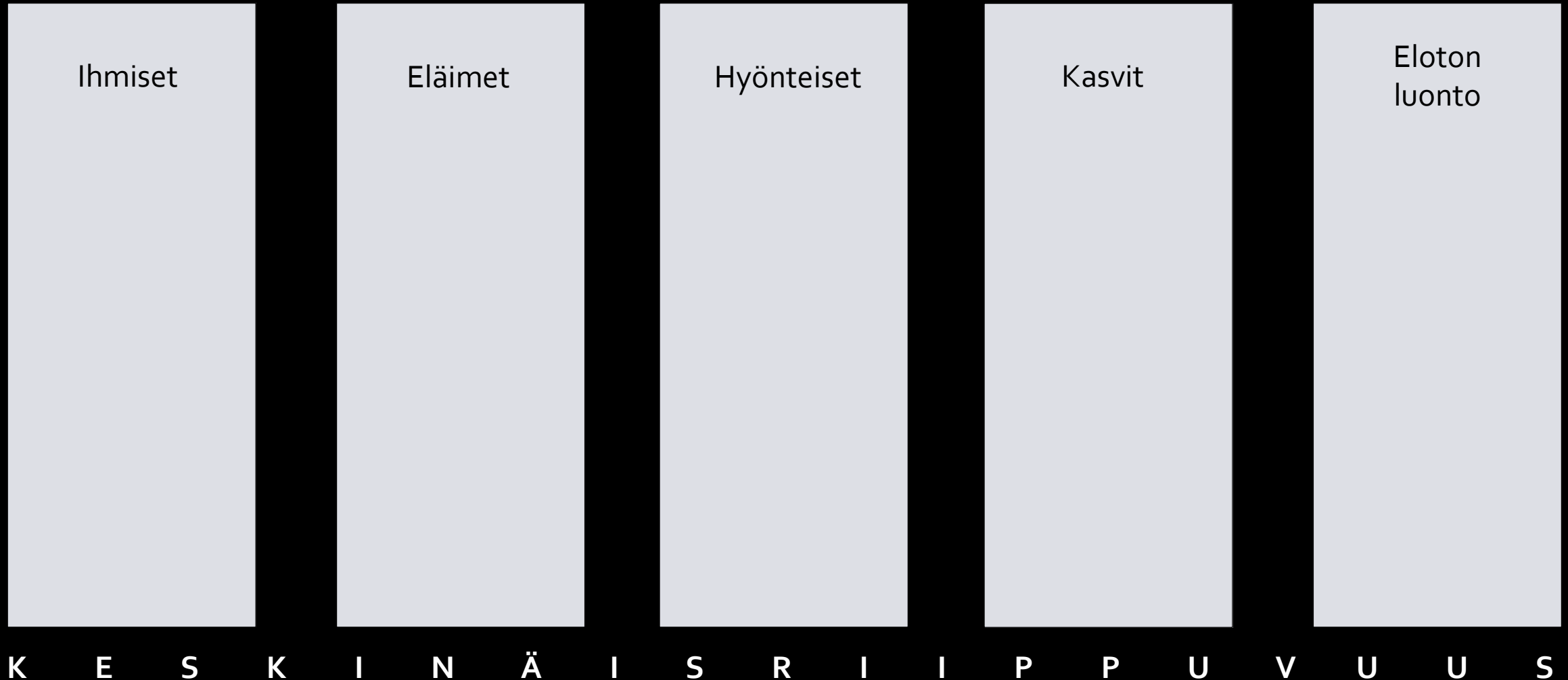
VASTUULLINEN MAAILMASUHDE

”Me” sisältää muutakin
kuin ihmisiä

Huolenpidon kohteet ja niiden painoarvot ihmiskeskeisesti maailma hahmotettaessa

Huolenpidon kohteet ja niiden painoarvot ekosysteemikeskeisessä ajattelussa

3

Sopivan suurta
tarinaa
omalla elämällä
kirjoittamaan

Eettisesti sensitiivisen planetaarisen toimijuuden rakentuminen on hyvän tulevaisuuden ehto. Se muodostuu järkeä, tunnetta ja moraalista mielikuvittelua yhdistelemällä.

Sosiaaliset, kulttuuriset ja henkiset asiat voivat kasvaa rajattomasti, mutta materiaaliselle kulutukselle maapallo asettaa rajat.

Kaksi arvonäkökulmaa hyvinvointiin

	ELINTASO, ELÄMÄN KULISSIT	ELÄMÄNLAATU, NÄYTELMÄN JUONI
Hyvinvointinäkemys	aineellinen, kulutuskeskeinen	aineeton, elämäkeskeinen
Ihmisen rooli yhteiskunnassa	kuluttaja	aktiivinen kansalainen
Elämän tarkoitus	aineellisen vaurauden maksimointi	arvokas ja merkitykselliseksi koettu elämä
Yhteiskunnallinen edistyminen	talouskasvu, kuluttajien luottamus	huono-osaisuuden määrä, hyvinvointikokemukset
Talouden toimintaperiaate	kilpailu, omistajien voittojen maksimointi	yhteistyö, luottamukseen perustuvat arvoverkostot
Maailman hahmottamisen tapa	atomistinen, pirstaleinen	systeminen, ehyt ja elävä
Luonto ja luonnonvarat	hyöty, kertakäyttöisyys	jatkuvuuden turvaaminen, kaikki kiertää
Mahdollisuuksien mitta	raha	aika

Salonen, A., Kurenlahti, M. & Jaaksi, A. (2021). Rakkautta ja valoa – tie hyvään tulevaisuuteen. Jyväskylä: Docendo

Joutsenvirta, M. & Salonen, A. (2020). Sivistys vaurautena. Radikaalisti, mutta lempeästi kohti kestävästä yhteiskunnasta. Helsinki: Basam Books

Salonen, A. & Joutsenvirta, M. (2018). Vauraus ja sivistys yltäkyläisyyden ajan jälkeen. Aikuiskasvatus 38(2), 84-101

LOPUKSI

elämänilo

”Ilman iloa ei ole elämää,
vaikka ihmisellä olisi kaksitoista autoa,
kuusi hovimestaria, linna, yksityinen kappeli ja
pommisuoja.”

– Henry Miller

Kiitos!

Arto O. Salonen | artosalonen.com | [@artoosalonen](https://twitter.com/artoosalonen)